

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ НА МАЛОЛЕТНИ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ ЛИЦА ПРЕЗ 2010 ГОДИНА (ПРЕДВАРИТЕЛНИ ДАННИ)

1. Водени и заведени на отчет и преминали през детските педагогически стаи (ДПС) малолетни и непълнолетни

През 2010 г. се наблюдава тенденция на намаление (с 8.0%) на броя на водените на отчет в детските педагогически стаи малолетни и непълнолетни. Броят им през 2010 г. е най-нисък през последните години - 12 108. През 2006 г. той е 15 969, през 2007 г. - 14 592, през 2008 г. - 13 572, и през 2009 г. - 13 155 (Приложение 1).

През 2010 г. коефициентът на водените на отчет в детските педагогически стаи лица е 1 811 на 100 хил. души от населението на възраст 8 - 17 години, докато през 2009 г. този коефициент е 1 917.

Броят на малолетните и непълнолетните, заведени на отчет в детските педагогически стаи за първи път, през 2010 г. е по-голям с 0.3% спрямо 2009 г. и достига 4 170.

При анализа на преминалите и водените на отчет в детските педагогически стаи малолетни и непълнолетни през 2010 г. се наблюдава следното:

- 78.1% от водените на отчет са от възрастовата група 14 - 17 години, а тези на възраст 8 - 13 години представляват 21.9% от общия брой на водените на отчет в детските педагогически стаи. Спрямо 2009 г. е налице намаление при лицата на възраст 14 - 17 години - с 9.1%, докато при 8 - 13-годишните намалението е с 3.8%.

- Сред лицата, водени на отчет в детските педагогически стаи, преобладават момчетата. Броят им през 2010 г. достига 9 706 (80.2%), докато при момчетата този дял е 19.8%.

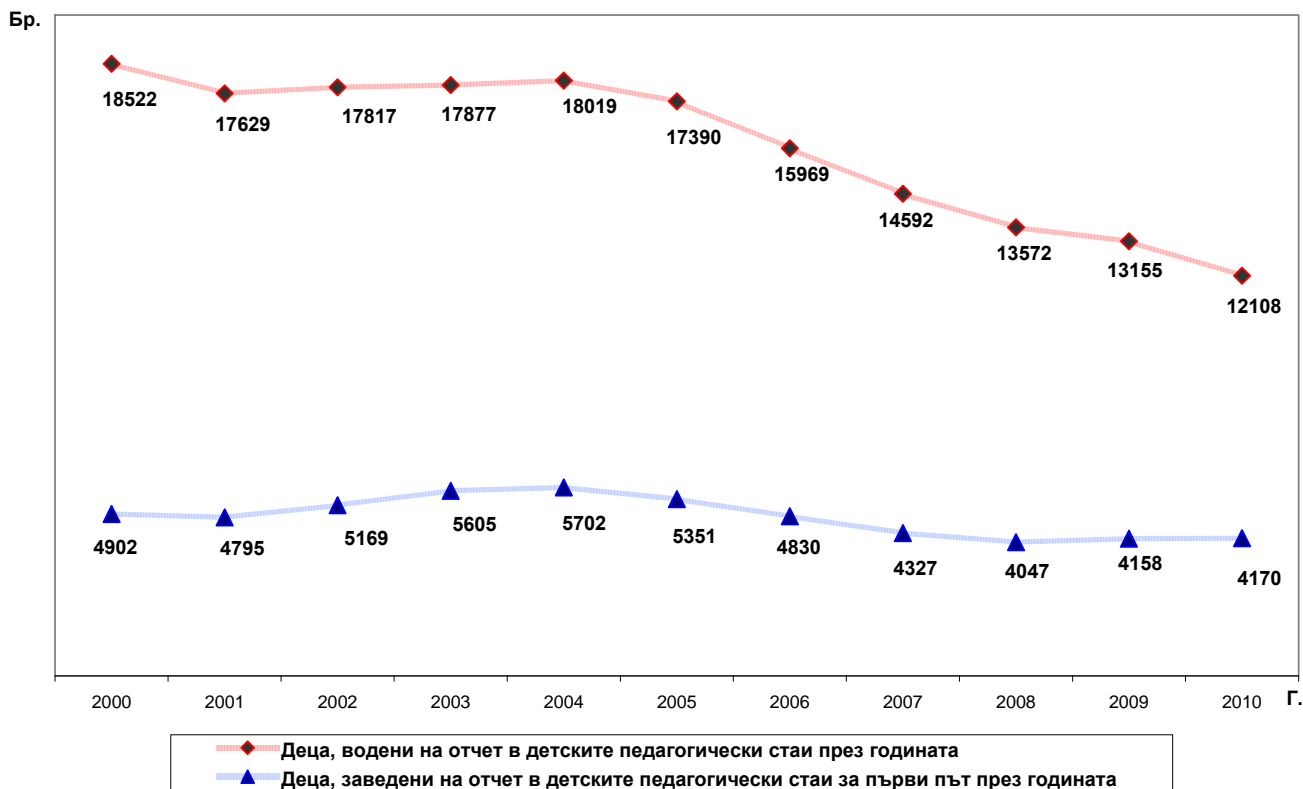
- В неблагоприятна среда (конфликтна семейна, криминогенна семейна и криминогенна приятелска среда) са живели 3 899 (32.2%) малолетни и непълнолетни, като спрямо 2009 г. се отбелязва намаление с 10.4%.

- От социално слаби семейства произхождат 2 314 (19.1%) малолетни и непълнолетни, докато през 2009 г. този брой е 2 590 (19.7%).

- 11.5% от водените на отчет в детските педагогически стаи не учат и не работят, като техният брой достига 1 388. През 2009 г. броят и относителният им дял е съответно 1 751 и 13.3%.

Фиг. 1. Малолетни и непълнолетни, водени и заведени на отчет за първи път, през периода 2000 - 2010 година

2. Противообществени прояви

През 2010 г. броят на малолетните и непълнолетните, преминали през детските педагогически стаи за извършени от тях противообществени прояви, спрямо 2009 г. намалява с 12.3%, като те достигат 7 249. При противообществените прояви проституиране и хомосексуални услуги (119 лица), скитничество (390 лица), употреба на алкохол (422 лица) и бягство от вкъщи (1 496 лица) се наблюдава намаление на броя на извършителите съответно с 32.8, 30.5, 15.1 и 3.4%. Увеличение се констатира при малолетните и непълнолетните, преминали през детските педагогически стаи за просия (281 лица), употреба на наркотични вещества (326 лица) и за бягство от училище (1 621 лица), съответно с 18.1, 6.2 и 2.1%.

3. Извършени престъпления

През 2010 г. броят на малолетните и непълнолетните, водени на отчет в детските педагогически стаи за извършени престъпления, се увеличава с 3.4% спрямо 2009 г. и достига 6 363 лица.

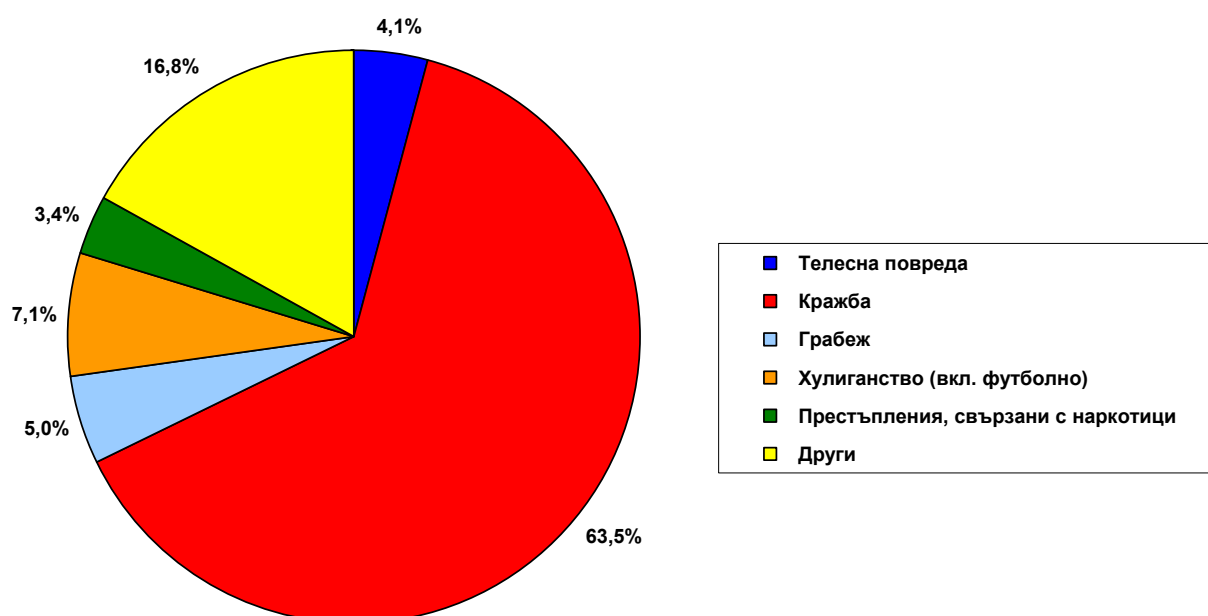
Кражбите на имущество са най-разпространените престъпления, извършени от малолетните и непълнолетните. Те съставляват 63.5% (4 041 лица) от всички престъпления, извършени от малолетни и непълнолетни, като спрямо предходната година се отбелязва увеличение с 12.2%. Повече от 1/3 (36.1%) от кражбите са взломни, докато при джебчийските кражби този дял е 12.8% (517 лица).

Намаление се наблюдава в броя на малолетните и непълнолетните, извършители на телесна повреда, с 25.1% (263 лица) и на хулиганство с 2.0% (451 лица).

В същото време се отбелязва увеличение на броя на малолетните и непълнолетните, извършили изнасилване - с 50.0% (27 лица), на престъпления, свързани с наркотици - с 20.6% (217 лица), и на противозаконно отнемане на моторни превозни средства - с 11.4 % (147 лица).

Фиг. 2. Структура на малолетните и непълнолетните, извършители на престъпления, по вид на престъпленията през 2010 година

4. Безнадзорност сред малолетните и непълнолетните

През 2010 г. броят на безнадзорните лица на възраст 8 - 17 години, установени от детските педагогически стаи, е 140. Тези данни показват намаление с 32.0% спрямо предходната година, когато са били установени 206 малолетни и непълнолетни. Безнадзорните лица на възраст 8 - 13 години са 88, или 62.9% от всички безнадзорни малолетни и непълнолетни.

5. Малтретиране на малолетните и непълнолетните

Броят на малтретираните малолетни и непълнолетни, водени на отчет и преминали през детските педагогически стаи, се увеличава с 22.9% в сравнение с 2009 година, като техният брой достига 692. Броят на малтретираните лица на възраст 8 - 13 години се увеличава с 23.5%, като техният брой достига 305, а при лицата на възраст 14 - 17 години увеличението е с 22.5%.

В 25.4% от случаите насилието се е извършвало от родители, близки и роднини на малолетните и непълнолетните. Около половината (45.8%) от малолетните и непълнолетните (при 56.1% през предходната година) са били малтретирани от приятели и съученици.

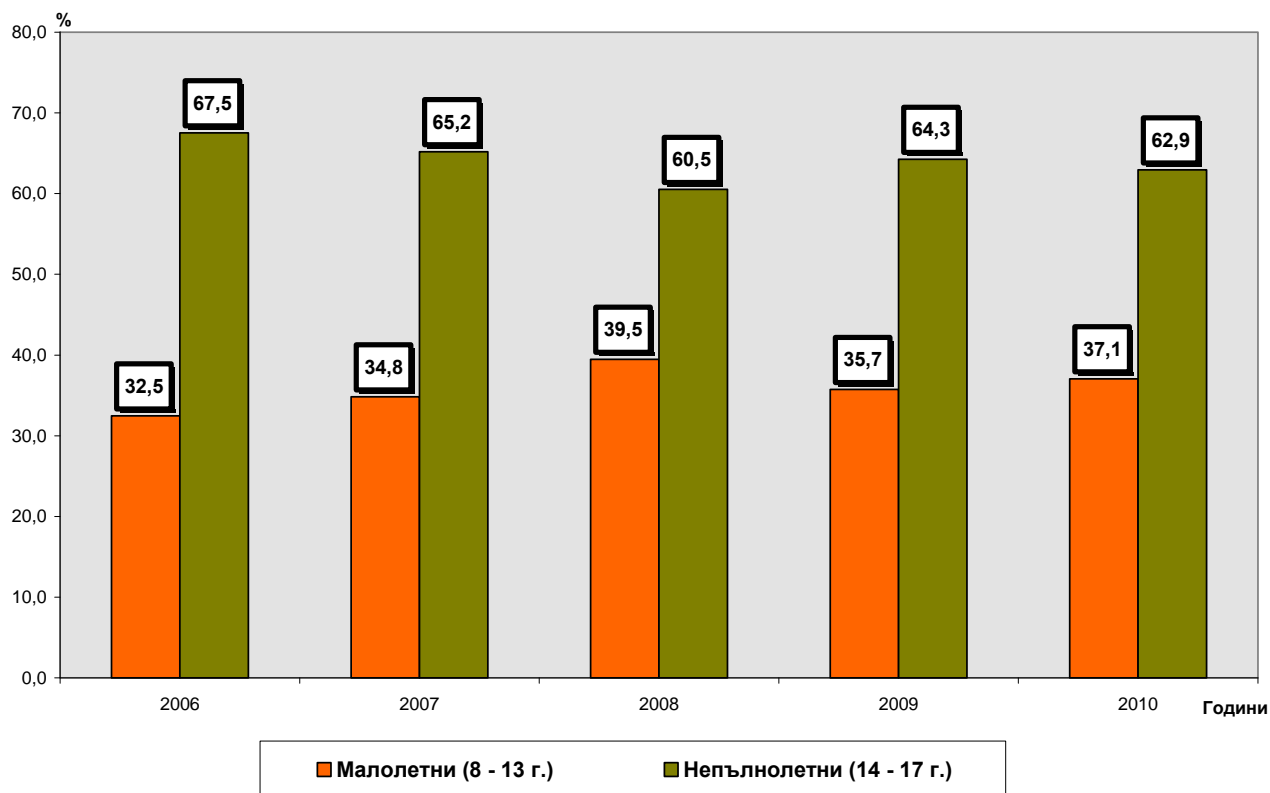
В 22.4% от случаите насилието над малолетните и непълнолетните е бил упражнявано от лица извън тяхното най-близко социално обкръжение.

6. Малолетни и непълнолетни, пострадали от престъпления

През 2010 г. броят на малолетните и непълнолетните, пострадали от престъпления, се увеличава с 4.2% в сравнение с предходната година и достига 2 094.

Най-голям е броят и делът на лицата, пострадали от кражби на имущество - 970 лица (46.3%), от нанесени телесни повреди - 290 лица (13.8%), от грабежи - 172 лица (8.2%), от блудство - 125 лица (6.0%).

Фиг. 3. Структура на малолетните и непълнолетните, пострадали от престъпления, по възрастови групи през 2006 - 2010 година

7. Дейност на местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните

Местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните са образували 6 113 възпитателни дела, което е с 6.0% повече в сравнение с 2009 година. Спрямо предходната година се наблюдава увеличение с 2.6% и при броя на решените дела, като те достигат 5 438.

През 2010 г. местните комисии са наложили 8 519 възпитателни мерки на 6 451 малолетни и непълнолетни за извършени от тях престъпления и противообществени прояви.

Най-често са били налагани възпитателните мерки “предупреждение” - в 3 296 случая, “поставяне под надзор на обществен възпитател” - в 1 877 случая, “предаване на родителите или лицата, които ги заместват, за полагане на засилени грижи” - в 1 043 случая.

През 2010 г. основните характеристики на малолетните и непълнолетните с наложени възпитателни мерки остават непроменени:

- спрямо 2009 г. броят на малолетните и непълнолетните, на които са наложени възпитателни мерки, се увеличава с 1.2% и достига 6 451;
- малолетните лица са 2 076 (при 2 048 през 2009 г.);
- непълнолетните лица са 4 375 (при 4 325 през 2009 г.);
- повече от половината (53.5%) от малолетните и непълнолетните, на които са наложени възпитателни мерки са с начално или незавършено начално образование. Около 36% са с основно образование (при 38% през 2009 г.). Спрямо предходната година намаляват броят и относителният дял на лицата на възраст 8 - 17 години, които са неграмотни (от 427 лица и относителен дял 6.7% през 2009 г. на 406 лица и относителен дял 6.2% през 2010 г.);
- 54.6% от всички малолетни и непълнолетни с наложени възпитателни мерки са живели при двамата родители; 30.7% - само при единия родител, а 313 (4.8%) малолетни и непълнолетни са живели в домове за деца, лишени от родителски грижи (ДДЛРГ), или в приюти.

МЕТОДОЛОГИЧНИ БЕЛЕЖКИ

Статистическите данни за противообществените прояви на малолетните и непълнолетните лица са разработени на базата на годишни данни, получавани от местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Обект на наблюдението е дейността на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Единици на наблюдение са малолетните и непълнолетните, извършители на противообществени прояви и престъпления.

Противообществената проява е деяние, което е общественоопасно и противоправно или противоречи на морала и добрите нрави. На извършителите на противообществени прояви се налагат възпитателни мерки съгласно Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

Детските педагогически стаи (ДПС) са специализирани заведения, които участват в превенцията на престъпността и противообществените прояви, извършени от малолетните и непълнолетните.

В броя на водените на отчет в детските педагогически стаи през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, които през отчетната година са извършили престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от поправителните домове (ПД), възпитателните училища интернати (ВУИ) и от социално-педагогическите интернати (СПИ).

В броя на заведените на отчет в детските педагогически стаи през годината се включват всички малолетни и непълнолетни, които са били новозаведени на отчет в детските педагогически стаи през годината за извършени престъпления и/или противообществени прояви; осъдени за престъпления от общ характер; освободени от ПД, ВУИ и СПИ.

В броя на преминалите през детските педагогически стаи се включват всички малолетни и непълнолетни лица, които:

- по различни причини са били застрашени от извършването на престъпления или противообществени прояви;
- са извършили деяния, които не са престъпления;
- са били потърпевши, тъжители или свидетели на престъпления или насилие;
- са били под полицейска закрила.

Методологията и данните от наблюдението за дейността на местните комисии за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните са публикувани в интернет страницата на НСИ - <http://www.nsi.bg/otrasal.php?otr=25> .

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

Таблица 1

ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ НА МАЛОЛЕТНИ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ ЛИЦА - ГОДИШНИ ДАННИ
Водени и заведени на отчет в детските педагогически стаи малолетни и непълнолетни лица по пол и възраст

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹
Деца, водени на отчет в детските педагогически стаи през годината - общо	18522	17629	17817	17877	18019	17390	15969	14592	13572	13155	12108
Малолетни (8 - 13 г.)	4938	4250	4954	4419	4400	3913	3337	3193	2821	2751	2647
Момчета	3959	3429	3872	3580	3531	3007	2613	2583	2284	2205	2029
Момичета	979	821	1082	839	869	906	724	610	537	546	618
Непълнолетни (14 - 17 г.)	13584	13379	12863	13458	13619	13477	12632	11399	10751	10404	9461
Момчета	11686	11329	10888	11374	11486	11349	10659	9685	9016	8650	7677
Момичета	1898	2050	1975	2084	2133	2128	1973	1714	1735	1754	1784
Деца, заведени на отчет за първи път в детските педагогически стаи през годината - общо	4902	4795	5169	5605	5702	5351	4830	4327	4047	4158	4170
Малолетни (8 - 13 г.)	1540	1446	1667	1638	1631	1434	1180	1124	1075	1098	1112
Момчета	1234	1192	1333	1327	1327	1144	956	909	900	876	831
Момичета	306	254	334	311	304	290	224	215	175	222	281
Непълнолетни (14 - 17 г.)	3362	3349	3502	3967	4071	3917	3650	3203	2972	3060	3058
Момчета	2821	2802	2937	3378	3474	3321	3078	2728	2491	2559	2543
Момичета	541	547	565	589	597	596	572	475	481	501	515

¹ Предварителни данни.

Таблица 2

Деца, преминали през детските педагогически стаи за извършени
противообществени прояви, и деца, извършители на престъпления, по пол и възраст

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹
	(Брой)										
Деца, преминали през детските педагогически стаи за извършени противообществени прояви през годината	10305	10322	11070	13196	13343	12407	10765	9651	7952	8265	7249
Малолетни (8 - 13 г.)	3564	3489	3631	3880	4038	3297	3142	2431	2102	2198	1953
Момчета	2675	2564	2701	2880	2960	2367	2311	1775	1557	1565	1407
Момичета	889	925	930	1000	1078	930	831	656	545	633	546
Непълнолетни (14 - 17 г.)	6741	6833	7439	9316	9305	9110	7623	7220	5850	6067	5296
Момчета	5023	5176	5264	7115	7136	6292	5451	5188	4064	4216	3546
Момичета	1718	1657	2175	2201	2169	2818	2172	2032	1786	1851	1750
Деца, извършители на престъпления	7356	8662	8653	9607	10146	9720	8541	6978	6043	6152	6363
Малолетни (8 - 13 г.)	1989	2092	2113	2295	2723	2447	1860	1428	1321	1345	1362
Момчета	1534	1589	1697	1782	2104	1781	1552	1201	1119	1091	1074
Момичета	455	503	416	513	619	666	308	227	202	254	288
Непълнолетни (14 - 17 г.)	5367	6570	6540	7312	7423	7273	6681	5550	4722	4807	5001
Момчета	4735	5875	5754	6452	6569	6386	5894	4967	4186	4212	4314
Момичета	632	695	786	860	854	887	787	583	536	595	687

¹Предварителни данни.

Деца, преминали през детските педагогически стаи за извършени противообществени прояви, и деца, извършители на престъпления

(Брой)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ¹
Деца, преминали през детските педагогически стаи за извършени противообществени прояви - общо	10305	10322	11070	13196	13343	12407	10765	9651	7952	8265	7249
в това число:											
Бягство от дома (от вкъщи)	1539	1517	1662	1923	1978	2265	2184	2053	1896	1548	1496
Скитничество и просия	1405	1318	1126	1059	1785	1537	975	1044	659	799	390
Употреба на алкохол	741	555	554	612	721	802	652	471	401	497	422
Употреба на наркотични вещества	815	872	846	841	920	584	473	492	314	307	326
Проституиране и хомосексуални услуги	413	472	581	601	486	501	400	276	210	177	119
Бягство от училище	.	.	.	1091	1967	1888	2367	2044	1615	1590	1623
Деца, извършители на престъпления - общо	7356	8662	8653	9607	10146	9720	8541	6978	6043	6152	6363
в това число:											
Убийство (довършено и опит)	14	10	16	14	5	2	16	14	7	11	9
Телесна повреда	203	250	229	281	265	257	278	294	266	351	263
Изнасилване (довършено и опит)	71	90	79	70	26	18	26	19	14	18	27
Блудство	92	121	118	109	79	80	100	82	84	62	72
Кражба	5267	6206	6127	6533	6742	6304	5883	4624	3907	3601	4041
в това число:											
Взломна	2465	3101	2576	2646	3139	2593	2274	1867	1505	1367	1460
Джебчийска	1111	1204	1103	1155	1238	1284	737	504	559	510	517
Грабеж	433	546	559	698	775	635	401	360	237	315	319
Противозаконно отнемане на моторно превозно средство	177	176	163	233	220	175	124	195	147	132	147
Хулиганство (вкл. футболно)	.	543	448	514	482	593	450	415	454	460	451
Престъпления, свързани с наркотици	.	.	.	394	385	379	252	232	203	180	217

¹Предварителни данни.

Таблица 4

Малолетни и непълнолетни лица с наложени възпитателни мерки по пол и възраст

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	(Брой) 2010 ¹
За извършени противообществени прояви - общо	1832	1587	1812	1941	1927	1838	1319	1364	1180	1115	1179
Малолетни лица (8 - 13 г.)	729	683	728	731	694	666	475	517	412	364	425
Момчета	531	504	542	530	528	507	355	396	315	260	285
Момичета	198	179	186	201	166	159	120	121	97	104	140
Непълнолетни лица (14 - 17 г.)	1103	904	1084	1210	1233	1172	844	847	768	751	754
Момчета	869	692	812	916	948	876	540	564	479	459	447
Момичета	234	212	272	294	285	296	304	283	289	292	307
За извършени престъпления - общо	4212	4614	5286	6046	5844	6348	6788	6128	5739	5258	5272
Малолетни лица (8 - 13 г.)	1348	1690	1791	1872	1960	2116	2059	1812	1804	1684	1651
Момчета	1061	1350	1426	1490	1606	1619	1712	1496	1547	1382	1380
Момичета	287	340	365	382	354	497	347	316	257	302	271
Непълнолетни лица (14 - 17 г.)	2864	2924	3495	4174	3884	4232	4729	4316	3935	3574	3621
Момчета	2537	2568	3060	3718	3448	3726	4175	3768	3386	3023	3036
Момичета	327	356	435	456	436	506	554	548	549	551	585

¹ Предварителни данни.

Малолетни и непълнолетни лица, пострадали от престъпления по пол и възраст

(Брой)

Вид на престъплението	2009				2010 ¹			
	общо	в т.ч. момичета	възраст		общо	в т.ч. момичета	възраст	
			мало- летни 8 - 13 г.	непълно- летни 14 - 17 г.			мало- летни 8 - 13 г.	непълно- летни 14 - 17 г.
Общо	2009	856	718	1291	2094	838	776	1318
в това число:								
Убийство (довършено и опит)	15	4	6	9	7	3	5	2
Умишлено нанесена телесна повреда	255	50	68	187	290	80	101	189
Изнасилване (довършено и опит)	49	46	12	37	48	42	14	34
Блудство	132	94	100	32	125	84	86	39
Кражба	846	360	279	567	970	348	329	641
Грабеж	188	75	48	140	172	41	45	127
Отвлечане	19	4	4	15	8	7	2	6
в т.ч. с цел предоставяне за развратни действия	1	-	1	-	4	4	2	2
Измама и изнудване	43	13	17	26	35	12	21	14
Склоняване към прося	12	7	8	4	31	18	28	3
Склоняване и принуждаване към проституция или към хомосексуални услуги	19	15	8	11	23	20	1	22
Малтретиране в семейството	66	39	24	42
Малтретиране извън семейството	110	49	45	65
Трафик на хора	6	5	2	4	5	3	4	1
Детска порнография	1	1	-	1	1	1	1	-

¹ Предварителни данни